

YÖNETMELİK

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

TARIMDA KULLANILAN ORGANİK, ORGANOMİNERAL GÜBRELER VE

TOPRAK DÜZENLEYİCİLER İLE MİKROBİYAL, ENZİM İÇERİKLİ

VE DİĞER ÜRÜNLERİN ÜRETİMİ, İTHALATI VE PİYASAYA

ARZINA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bitkisel üretimde verimliliğın artırılması, toprakların fiziksel, kimyasal ve biyolojik yapısının iyileştirilmesi, insan sağılığının korunması ve çevre kirliliğının önlenmesi amacıyla, organik, organomineral gübreler ve toprak düzenleyiciler ile mikrobiyal, enzim içerikli ve diğer ürünlerin kullanımını yaygınlaştırmak, tanımlamak, bunlara ait analiz metotlarını belirlemek ve bu ürünlerin ithali, üretimi, piyasaya arzı ile kayıt altına alınmasına ilişkin uyulması gereken usul ve esaslar ile bu usul ve esaslara uyulmaması halinde uygulanacak olan yaptırımları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde verilen şartları karşılayan ürünler ile 10/6/2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik” ekinde yer alan Gübreler ve Toprak iyileştiricileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanununun 4 üncü maddesi ile 7/8/1991 tarihli ve 441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Ağır metal: Bakır (Cu), Kadmiyum (Cd), Nikel (Ni), Kurşun (Pb), Çinko (Zn), Civa (Hg) ve Krom (Cr) gibi toprağı verildiğinde uzun yıllar topraktaki mevcudiyetini koruyan, toprak kirliliğı yaratarak çevreyi kirleten veya insan ve hayvanların bünyesinde birikim yapmak sureti ile sağılığı olumsuz yönde etkileyen elementleri,

b) Analiz kuruluşları: Bu Yönetmelik ve eklerinde belirtilen şartlara uygun olarak üretilerek veya ithal edilerek piyasaya arz edilen ürünlere ait piyasa ve şikayet denetimlerinde alınacak numunelerin analiz ve deneylerini yapacak, 25/4/2002 tarihli ve 24736 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, Kimyevi Gübre Denetim Yönetmeliğinin 16 ncı maddesi hükmüne göre her yıl Bakanlıkça belirlenen kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel kişilere ait laboratuvarları,

c) Asimbiyotik: Simbiyotik olmayan beraberliğı,

ç) Ayrıntılı üretim prosesi: Gizliliği muhafaza edilmek kaydıyla, üretim metotları, kullanılan hammaddeler ve üretimde yapılan fiziksel, kimyasal ve ısıl işlemler ile varsa mikrobiyal katkıların ayrıntılarıyla belirtildiği üretim metodunu,

d) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

e) Bitki besin maddesi (BBM): Bitkilerin beslenmesi için gerekli olan azot, fosfor ve potasyum gibi birincil; kalsiyum, magnezyum, kükürt ve sodyum gibi ikincil; demir, çinko, bakır, mangan, bor, molibden, klor gibi mikro bitki besin maddelerini,

f) Deneme raporları: Mikrobiyal ürünler için, resmi araştırma kuruluşları veya yetkilendirilmiş özel kuruluşlar tarafından yapılan deneme sonuçlarını ve bunun dışında kalan ürünler için de varsa, ürünün verimliliği üzerine yapılmış denemelerini,

g) Enzim katkılı ürünler: Bitki bünyesinde yer alan, proteinler, karbonhidratlar ile yağları en küçük birimlerine kadar parçalayan biyokatalizörleri de içeren ürünleri,

ğ) İl Müdürlüğü: Bakanlık il müdürlüklerini,

h) İthalat ön izin belgesi: Bu Yönetmeliğe uygunluğunun Bakanlıkça belirlenmesi durumunda ürünün ithal edilebileceğinin ve ithalat şartlarının belirtildiği, ilgili kurum ve kuruluşlar ile firmaya yazılan belgeyi,

ı) KKG: Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

i) Mikrobiyal gübre: Bitki için gerekli olan bitki besin maddelerinin sağlanmasında ve biyolojik yolla yarıyışlı hale gelmesinde rol oynayan canlı mikroorganizmaların ticari formülasyonlarını,

j) Mililitrede koloni oluşturan hücre sayısı: cfu/ml (colony forming units/ml)-(kob/gr veya kob/ml),

k) Organik azot: Kimyasal yöntemlerle üretilen organik azot dışında, bitkisel veya hayvansal menşeli ürünlerden oluşan veya mineralizasyon prosesine tabi tutulmadan direkt olarak bu ürünlerden türeyen azotu,

l) Organik gübre: Bitki besin maddelerini bünyesinde organik bileşikler halinde bulunduran, asıl amacı toprağın fiziksel ve kimyasal yapısını düzeltmek suretiyle bitki besin maddelerinin alımını kolaylaştıran, bitkinin kendisi ya da işlenmesi sonucu elde edilen yan ürünlerinden veya hayvanların artık ve atıklarından hazırlanan ürünleri,

m) Organik madde: Hayvansal ve bitkisel menşeli ürünlerde organik yapıdan kaynaklanan muhtevayı,

n) Organomineral gübreler: Bir veya birden fazla organik gübrenin bir veya birden fazla tekli, kompoze, ikincil veya mikro bitki besin maddeli kimyevi gübreler ile reaksiyonu veya karışımı ile elde edilen gübreleri,

o) Referans kuruluşları: Analiz kuruluşları tarafından yapılan analizlere itiraz edilmesi halinde, hakem kuruluş olarak görev yapacak laboratuvarlar; KKG'ne bağlı Ankara Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü, Sağlık Bakanlığı Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) ile Türk Standartları Enstitüsü veya Bakanlığın uygun göreceği kurum/kuruluş laboratuvarlarını,

ö) Simbiyotik: Ortak yaşamda karşılıklı fayda sağlanan beraberliği,

p) Toprak düzenleyiciler: Asıl amacı toprağın fiziksel veya kimyasal yapısını iyileştirmek olan organik veya mineral yapıda olan maddeleri,

r) TSE: Türk Standartları Enstitüsünü,

s) TÜGEM: Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğünü,

ş) Uygunluk değerlendirme kuruluşu: Bu Yönetmelik ve eklerinde belirtilen şartları karşılayan ve ithal edilerek piyasaya arz edilecek ürünleri, gümrük girişlerinde Bakanlık adına uygunluk değerlendirmesine tabi tutan TSE'yi,

t) Yetkili kurul: Bu Yönetmelik kapsamında üretilen/üretilecek veya ithal edilecek gübreler için TÜGEM'e müracaatta bulunan firma taleplerini değerlendirmek üzere; Bakanlık koordinatörlüğünde, ihtiyaç duyulan konulardaki diğer uzmanlardan oluşturulan Kurulu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Ağır metal sınırları

MADDE 5 – (1) Çevre, insan ve hayvan sağlığını korumak amacı ile bu Yönetmelikte ifade edilen ürünlerdeki ağır metal oranları mg/kg (ppm) cinsinden aşağıdaki değerleri geçemez.

Kadmiyum	(Cd)	: 3
Bakır	(Cu)	: 450
Nikel	(Ni)	: 120
Kurşun	(Pb)	: 150
Çinko	(Zn)	: 1100
Civa	(Hg)	: 5
Krom	(Cr)	: 350
Kalay*	(Sn)	: 10

*Sadece hayvansal orijinli organik gübrelerin üretiminde kullanılan hammaddelerde ve mamul ürünlerde aranır.

(2) Organomineral gübrelerde iz element olarak Çinko ve Bakır beyanı yer alıyorsa ağır metal olarak değerlendirilmeye alınmaz.

(3) Yukarıda belirtilmeyen ve zararlı olabileceği bilimsel verilerle sonradan ortaya konan ağır metaller için Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ortak kodeks alimentarius kriterlerine uyulur.

Sağlık parametreleri

MADDE 6 – (1) Hayvansal orijinli (hayvanların altlıklı veya altlıksız dışkıları hariç) hammaddeler kullanılarak elde edilen organik gübrelerdeki zararlı mikroorganizma seviyeleri aşağıdaki değerleri geçemez.

Toplam bakteri (Anaerop, Mikroaerofil)	: 1.0×10^3 kob/g veya kob/ml
Enterobacteriaceae grubu bakteriler	: <3cfu/ml
Escherichia coli	: Yok
Clostridium spp.	: <2 kob/g veya kob/ml
Salmonella spp.	: Yok (25 g veya ml)
Mycobacterium spp.	: Yok (25 g veya ml)
Staphylococcus aureus	: Yok (25 g veya ml)
Bacillus anthracis	: Yok (25 g veya ml)
Bacillus cereus	: Yok (25 g veya ml)
Toplam fungus ve maya	: <3 kob/g veya kob/ml

(2) Hayvanların altıklı veya altıksız dışkıları kullanılarak elde edilen organik gübrelerdeki zararlı mikroorganizma seviyeleri aşağıdaki değerleri geçemez.

Fekal koliform	: 1.0×10^3 kob/g veya kob/ml
Toplam koliform	: 1.0×10^5 kob/g veya kob/ml
Salmonella spp.	: 3 MPN/4 g veya ml
H5N1 (sadece kanatlı hayvan gübresi için)	: Yok
Kuduz virüsü analizi (Yarasa gübresi için)	: Yok

(3) Hayvansal orijinli organik gübrelerin mikrobiyolojik içerikleri analiz edilerek, potansiyel risk taşıyan mikroorganizmaların seviyeleri belgelenir. Yukarıda belirtilmeyen ve zararlı olabileceği bilimsel verilerle bilahare ortaya konan mikroorganizmalar ve seviyeleri için Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ortak kodeks alimentarius kriterlerine uyulur.

(4) İthalatçı firmalar, ithal edilerek piyasaya arz edecekleri hayvansal orijinli organik gübrelerin “Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE)’den ve ihbarı mecburi salgın, bulaşıcı ve paraziter hayvan hastalıklarından” ari olduğuna dair onaylı veteriner sertifikasını, ihracatçı ülkenin yetkili makamlarından temin ederek TÜGEM’e vermek zorundadırlar.

Mikrobiyolojik parametre

MADDE 7 – (1) Organik gübreler herhangi bir zararlı mikroorganizma içeremez ve bu durum mikrobiyolojik analizlerle belgelenir. Hayvansal orijinli organik gübrelerde mikrobiyolojik analizler yapılırken 6 ncı maddedeki parametreler esas alınır.

(2) Organik ve mikrobiyal gübrelerde simbiyotik (Rhizobium spp.) ve zararlı olmayan asimbiyotik mikroorganizmalar (serbest yaşayan bakteriler, mavi yeşil algler, mikoriza mantarları vb.) bulunabilir. Üretilerek veya ithal edilerek piyasaya arz edilen ürünün içeriğindeki mikroorganizmaların cinsleri ve miktarları beyan edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Üretim ve İthalat İzni

Üretim izni

MADDE 8 – (1) Yetkili Kurul, TÜGEM Genel Müdür Yardımcısı başkanlığında, ilgili Daire Başkanı ve Şube Müdürü, KKG, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Biyoloji Eğitimi Ana Bilim Dalı, Toprak-Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara Etlik Merkez Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) ve TSE’den birer uzmanın katılımı ile TÜGEM’in ihtiyaç duyduğu konulardaki diğer uzmanlardan oluşur.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ürünleri üretmek isteyen firma üretim izni alabilmek için, bir dilekçe ekinde aşağıda belirtilen belgelerle TÜGEM’e müracaat eder.

a) Organik Gübre Üretim İzni Müracaat Formu (EK-8).

b) Ayrıntılı üretim prosesi.

c) Sanayi ve/veya Ticaret Odasınca düzenlenen kapasite raporunun Firma tarafından onaylı sureti, Sanayi ve/veya Ticaret Odasınca kapasite raporunun düzenlenmemesinin belgelenmesi halinde ilgili İl Müdürlüğünce hazırlanan rapor.

c) Sağlık Bakanlığı, Mülki İdare Amirliği veya Belediye Başkanlıklarınca düzenlenen Gayri Sıhhi Müessese

Açma Ruhsatı Belgesinin veya Çevre ve Orman Bakanlığınca düzenlenen Çevre Etki Değerlendirme (ÇED) Olumlu Belgesinin veya ÇED Gerekli Değildir Belgesinin veya 17/7/2008 tarihli ve 26939 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamı dışında kaldığını belirten yazı/belgenin, aslı veya verildiği kurumca onaylı sureti.

d) Üreteceği ürüne ait numune ve analiz sertifikası.

e) Deneme raporları (Mikrobiyal ürünler için; resmi araştırma kuruluşları veya yetkilendirilmiş özel kuruluşlar tarafından yapılan deneme sonuçlarını, bunun dışında kalan ürünler için de varsa; ürünün verimliliği üzerine yapılmış denemeleri, çalışmaları, testleri ve uygulama süresince edinilen deneyimleri sunulur. Eğer denemelerin sonuçları yayınlanmış ise bu yayının bir örneği eklenir. Ürünün verimli ve doğru kullanım süresi, uygulama dozları, tarımsal kultivasyon işlemleri ve uygun olarak belirlenmiş toprak işleme yöntemlerinin firma tarafından onaylanmış suretleri eklenir.)

f) Üretim tesisinin bulunduğu il müdürlüğünce, üretim tesisinin yeterliliği ve uygunluğu, yerinde denetlenerek hazırlanan uygunluk raporu.

(3) Yetkili Kurulca, üretim iznine müracaat eden firmaların üretim tesisleri gerekli görüldüğünde üretim iznine esas olmak üzere yerinde görülür.

(4) Bu Yönetmelik ve eklerinde verilen şartlara uygun olarak üretilen/üretilecek ürünlere ait belgeler değerlendirilmek üzere Yetkili Kurul’a sunulur. Yetkili Kurul kararı doğrultusunda, TÜGEM tarafından üretim izni verilir.

(5) Firmalara düzenlenen üretim izinleri, firmanın adres değişikliği durumunda TÜGEM tarafından yeniden düzenlenir.

İthalat izni

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde tanımlanan ürünlere ithalat izni belgesi düzenlenebilmesi için, kişi veya kuruluş aşağıda belirtilen belgelerle birlikte TÜGEM’ e müracaat eder.

a) Organik Gübre İthalat İzni Müracaat Formu (EK - 9),

b) Proforma faturanın aslı veya firma tarafından onaylı sureti,

c) Ağır metal analizini de içerecek şekilde tanzim edilen analiz raporunun (son altı aya ait) aslı ile Türkçe tercümesi,

ç) Üretim prosesinin (Gizliliği muhafaza edilmek kaydıyla, üretim metotları, kullanılan hammaddeler ve üretimde yapılan fiziksel, kimyasal ve ısıl işlemler ile varsa mikrobiyal katkıları ayrıntılarıyla belirtilir.) aslı veya noter tarafından onaylı sureti ile Türkçe tercümesi,

d) Ürünün menşei ülkede organik gübre olarak üretildiğinin ve pazarlandığına dair taahhütnamenin aslı ve Türkçe tercümesi,

e) İthal edilecek ürünün sadece tarımsal amaçla kullanılacağına veya satılacağına dair taahhütname,

f) Pestisit olmadığına dair belge (Başvuran kişi ya da kuruluş ithalatı yapılacak olan mikrobiyal ürünlerde, KKGGM’den pestisit olmadığına dair alınan belgeyi ibraz etmek zorundadır. İthalat izni düzenlenebilmesi için, önce deneme amaçlı ithalat yapılması gerekir. Denemesi yapılacak ürünün ithal izni, resmi araştırma kuruluşları veya yetkilendirilmiş özel kuruluşlar tarafından ve onların öngördüğü miktar üzerinden yapılır. Ürünün yurt içinde denenecek ülke topraklarına uygunluğu ile verime etkisinin araştırılması ve sonucunun TÜGEM’e ibraz edilmesi gerekir.),

g) İthalatı yapılacak olan ürünün hayvansal orijinli olması halinde Veteriner Sağlık Sertifikası.

(2) İthalatı yapılacak mikrobiyal ürünlerin yurt dışından gelirken geliş ambalajlarının üzerinde son kullanma tarihi belirtilmek zorundadır. Ürün üzerinde son kullanma tarih ifadesi bulunup bulunmadığını TSE kontrol eder ve altı aydan eski ürünlere uygunluğunu vermez.

(3) TÜGEM’ce düzenlenen ithalat izni belgesi;

a) İthalatın yapıldığı ilin Gümrük Başmüdürlüğüne,

b) İthalatın yapıldığı Gümrüğün bulunduğu İl Müdürlüğüne,

c) İthalatı yapan firmaya,

ç) Ürünün Yönetmeliğe uygunluğunun kontrolü amacıyla TSE’ye,

d) Ürünün, 15/5/1957 tarihli ve 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu ile 8/5/1986 tarihli ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa uygunluğunun denetimi için KKGGM’ye

gönderilir.

(4) İthal edilecek organik ürün, içerik itibarıyla Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu kapsamında değerlendirilmesi gereken ürün olması halinde, ithalatın yapılacağı gümrüğe en yakın KKGGM’ne bağlı Veteriner Tahaffuzhane ve Gümrük Müdürlüğüne, Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu kapsamında değerlendirilmesi gereken ürün olması halinde, (bitkisel orijinli ürünlerin üretim aşamalarında ısıtma işlemi, sterilizasyon, yüksek sıcaklık ve dezenfektasyon işlemlerine tabi tutulmamış gübreler için) ithalatın yapılacağı gümrüğe en yakın KKGGM’ne bağlı Zirai Karantina Müdürlüğüne, 14/10/2004 tarihli ve 25613 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Zirai Karantina Numune Alma ve Analiz Yönetmeliği esaslarına göre numune alınır. Alınan numunenin temsil ettiği ürünün, bu Yönetmelik kriterlerine uygunluğunun denetimi için analizini yapar ve/veya yaptırır bir örneğini de TSE’ye gönderir. TSE’den gelecek analiz sonucu ile Zirai Karantina Müdürlüğü ve/veya Veteriner Tahaffuzhane ve Gümrük Müdürlüğüne yapılan analiz sonucunun bu Yönetmelik kriterlerine uygun bulunması halinde KKGGM’ce ithalatına nihai izin verilir. İthal edilecek organik ürün, içerik itibarıyla Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu ile Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu kapsamında değerlendirilmemesi gereken ürün olması halinde, TSE’ce numune alınır. Alınan numunenin, temsil ettiği ürünün bu Yönetmelik kriterlerine uygunluğunun denetimi için gerekli analizleri TSE yapar ve/veya yaptırır. Analiz sonuçlarının bu Yönetmelik kriterlerine uygun bulunması halinde TSE tarafından ithalatına nihai izin verilir. TSE analiz sonuçlarının birer örneği firmaya gönderilir.

(5) İthal edilecek organik ürünün yapılan analizleri sonucunda bu Yönetmelik kriterlerine uygun bulunmaması halinde ithalatçı firma 15 gün içerisinde analiz sonucuna itiraz edebilir. Bu durumda KKGGM’ye bağlı Zirai Karantina Müdürlüğü, Veteriner Tahaffuzhane ve Gümrük Müdürlüğü ile TSE yaptığı veya yaptırdığı analizi, firma tarafından önerilen uzmanla birlikte müşterek olarak analizi yenilemek zorunda olup, elde edilen sonuç nihaidir. İthal edilecek organik ürünün yapılan analizleri sonucunda bu Yönetmelik kriterlerine uygun bulunmaması halinde ülkeye girişine müsaade edilmez.

(6) İthalatçı firma, ithal tarihinden itibaren ithalatı tamamlanan miktara ait gümrük beyannamesi ve gümrük makbuzunun ilgili yerlerden onaylı nüshasının birer suretini en geç 15 gün içinde TÜGEM’ e ve firma merkezinin bulunduğu il müdürlüğüne teslim eder. Firma ithalat tamamlandıktan sonra ithalat izni belgesinin aslını da 15 gün içinde TÜGEM’e iade eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Piyasaya Arzı

Lisans ve tescil belgesi

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde tanımlanan ürünleri ithal eden/edecek firmalar, faaliyetlerini belgelemek amacıyla, üretim yapan firmalar ise üretimlerini müteakip Lisans Belgesi, üreterek veya ithal ederek piyasaya arz edecekleri her bir ürün için ise piyasaya arz etmeden önce Tescil Belgesi almakla mükelleftirler.

(2) Lisans belgesi almak için aşağıdaki belgelerle TÜGEM'e müracaat edilir.

- a) Bu Yönetmeliğin EK-10' unda yer alan Lisans Belgesi Müracaat Formu,
- b) Ticaret Odası Sicil Kaydının aslı,
- c) Vergi levhasının mali müşavirce onaylı sureti,
- ç) Fason üretimlerde, fason üretim sözleşmesinin aslı.

(3) Tescil belgesi almak için aşağıdaki belgelerle TÜGEM'e müracaat edilir.

- a) Bu Yönetmeliğin EK-11'inde yer alan Tescil Belgesi Müracaat Formu,
- b) Ağır metalleri de içerecek şekilde son altı ay içerisinde düzenlenmiş analiz raporunun; üretim için aslı, ithal edilen ürün için firmaca onaylı sureti,
- c) İthal edilen ürünlere (İthalatı gerçekleştirilen ürünlerin piyasaya arzından sadece ithalatçı firma sorumludur) tescil belgesi düzenlenmesi aşamasında, TSE tarafından yapılan analize ait belgenin TSE'den onaylı sureti,
- ç) Hayvansal orijinli (hayvanların altlıklı veya altlıksız dışkıları hariç) hammaddeler kullanılarak üretilmiş ise bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen parametreleri içeren, hayvanların altlıklı veya altlıksız dışkıları kullanılarak üretilmiş ise, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen parametreleri içeren analiz sertifikasının aslı,
- d) Üretim prosesinin, firma tarafından onaylı sureti (Gizliliği muhafaza edilmek kaydıyla, üretim metotları, kullanılan hammaddeler ve üretimde yapılan fiziksel, kimyasal ve ısıl işlemler ile varsa mikrobiyal katkılar ayrıntılarıyla belirtilir.),
- e) EK-7'de belirtilen formata uygun olarak düzenlenmiş iki adet etiket örneği,
- f) Fason üretimlerde, fason üretim sözleşmesinin firmaca onaylı sureti.

(4) Tescil ve Lisans belgelerinin süresinin bitiminde, yenilenmesi için yukarıda belirtilen belgelerin tamamlanarak ve eski Tescil ve Lisans belgeleri de eklenerek TÜGEM'e müracaat edilir.

(5) Tescil ve Lisans belgeleri devredilemez, ticari amaçla kullanılamaz ve satılamaz. Ad ve adres değişiklikleri 15 gün içinde Bakanlığa bildirilir. Bildirilmediğinin tespiti halinde Lisans Belgesi ve akabinde Tescil Belgesi iptal edilir.

Piyasaya arz

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde tanımlanan ürünler sadece ambalajlı olarak piyasaya arz edilir. Ambalajlar, açıldığında eski haline dönüşmeyecek şekilde olmak zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetim Esasları

Denetim

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde tanımlanan ürünler, bu Yönetmeliğin EK-12'sinde verilen toleranslar da dikkate alınarak 25/4/2002 tarihli ve 24736 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kimyevi Gübre Denetim Yönetmeliği hükümlerine göre il müdürlüklerince denetlenir. Piyasa ve şikâyet denetimlerde alınan numunenin analizi sonucu, bu Yönetmelik ve eklerinde verilen şartlara uygunsuzluğunun tespiti halinde, Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

(2) Ayrıca, il müdürlüklerince yapılan piyasa denetimlerinde, bu Yönetmelik ve eklerinde tanımlanan ürünlerden ithal edilerek piyasaya arz edilenlerin tarımsal amaç dışı satıldığının tespiti halinde, Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Numune alma ve analiz metotları

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde tanımlanan ürünlerin analizleri, EK-13'de belirlenen metotlara göre yapılır ve analiz metodu analiz raporunda belirtilir.

(2) Ürünü temsil eden numunelerin alınması ve alınacak numune sayısının belirlenmesi Kimyevi Gübre Denetim Yönetmeliğinin EK-2'sinde belirtilen yöntemlere göre belirlenir. Bu Yönetmelikte yer alan ve içeriğinde birincil, ikincil ve iz element ihtiva eden ürünlerdeki mineral veya kimyasal muhtevanın analizlerinde ise, bu Yönetmeliğin EK-12'sinde verilen toleranslar da dikkate alınmak suretiyle Kimyevi Gübre Denetim Yönetmeliğinin EK-3'ünde yer alan metotlar uygulanır. Laboratuvarlar, analiz raporlarında söz konusu ürünün kod numarasını ve bulunan değerleri bu Yönetmeliğe esas olarak değerlendirilmek üzere ilgili il müdürlüğüne gönderir.

Etiketleme ve işaretleme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde tanımlanan ürünlerin ambalaj veya etiketlerinin üzerinde EK-7'de örneği ve açıklamaları verilen etiket ve işaretlemelere uygun bilgiler yer alır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Verilerin toplanması

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde tanımlanan ürünleri üreterek veya ithal ederek piyasaya arz eden kişi ve kuruluşlar, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar dahilinde tedarik, satış ve stok miktarlarını içeren bilgileri istatistiki veritabanı oluşturmak üzere Bakanlığa göndermekle yükümlüdürler.

Organik tarım kapsamında değerlendirilen ürünler

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde yer almayan ancak, Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik ekinde yer alan ürünler Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik gereklerini de yerine getirmek kaydıyla, Yetkili Kurul tarafından değerlendirilerek bu Yönetmelik esaslarına göre belgelendirilir.

(2) Bu Yönetmelik ve Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik eklerinde yer almayan ürünler Yetkili Kurul tarafından değerlendirilerek uygun bulunması halinde bu Yönetmeliğe eklenmesini müteakiben bu Yönetmelik esaslarına göre belgelendirilir.

İthalatı yasaklı ürünler

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik ve eklerinde yer alan hayvan dışkısından elde edilen ürünler ile evsel

atıklardan elde edilen kompost ithal edilerek piyasaya arz edilemez.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 18 – (1) 4/5/2004 tarihli ve 25452 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral, Özel, Mikrobiyal ve Enzim İçerikli Organik Gübreler ile Toprak Düzenleyicilerin Üretimi, İthalatı, İhracatı, Piyasaya Arzı ve Denetimine Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut ürünlerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce üretilerek veya ithal edilerek piyasaya arz edilen ve Bakanlıkça Tescil Belgesi düzenlenen ürünler için Tescil Belgesi geçerlilik süresi bitimine kadar 4/5/2004 tarihli ve 25452 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral, Özel, Mikrobiyal ve Enzim İçerikli Organik Gübreler ile Toprak Düzenleyicilerin Üretimi, İthalatı, İhracatı, Piyasaya Arzı ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.